

Z PORUBSKEJ KAPSY

Noviny obyvateľov Poruby

Ročník II, číslo 1/2024 / január

■ ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK 2024

Z obsahu:

*Novoročný príhovor starostu
Obecný úrad informuje
Kultúrne podujatia
Spomienka na Vianoce
Materská škola
Investičné projekty
Z porubskej kapsy
Zaujímavosti
ČJ Magura Poruba
Pozvánky na podujatia*

Vážení spoluobčania, milí čitatelia,

v tichu sviatočného dňa sme vstúpili do nového roka. Všetkým želim, nech ste zdraví, šťastní a spokojní v kruhu svojich najbližších. Nech sa nám všetkým darí objavovať svoj vnútorný pokoj, lebo len tak ho dokážeme dať ostatným. Pre väčšinu z nás nový rok znamená aj nové plány a predsavzatia. Som presvedčený, že to, čo väčšina z nás očakáva od nasledujúcich mesiacov, nie sú nijaké hmotné veci. Čo potrebujeme najskôr zažiť, je obyčajný život bez strachu naplnený zdravým, šťastím a vzájomným porozumením. Rok 2023 je minulosťou, za ktorou sa môžeme už len všetci obzrieť a bilancovať. Porovnať to, čo končiaci sa rok priniesol, čo dal nám do vienka, ale aj naopak, v čom bol pre nás záporným či menej šťastným. **Z hľadiska dosiahnutých výsledkov môžem rok 2023 hodnotiť ako jeden z najúspešnejších rokov v doterajšej histórii obce Poruby.** Zároveň môžem skonštatovať, že pri získavaní mimorozpočtových zdrojov sme boli úspešní a získali nenávratné finančné prostriedky na nasledujúce projekty:

1. Nákup komunálnej techniky, vybavenia a kontajnerov, 2. Riešenie dopadov migračnej krízy, 3. Mimoriadnu dotáciu na riešenie dopadov hospodárskej krízy, 4. Nový systém civilnej ochrany – inštalácia sirény na budovu Hasičskej zbrojnice, 5. Dofinancovanie projektu z roku 2018 na rekonštrukciu OcÚ, 6. Organizovanie výstupu obcí na Maguru, ale aj ďalšie finančne menšie dotačné zdroje. Aj vďaka tomu, že sme boli aktívni v získavaní mimorozpočtových zdrojov, mohli sme zrealizovať tieto investičné projekty:

Komplexnú rekonštrukciu miestnych komunikácií v celkovej dĺžke 1,5 km, komplexnú rekonštrukciu kúpeľní a sociálnych zariadení v materskej škole, komplexnú rekonštrukciu kotolne pre Materskú školu a školskú jedáleň, odkanalizovanie budovy telocvične, zakúpenie osobného motorového vozidla, výmenu výhrevných telies v budove OcÚ Poruba a KD Poruba, zakúpenie nového vybavenia kuchyne v KD, obstaranie novej interaktívnej techniky pre MŠ, doplnenie hracích prvkov v MŠ, úpravu cesty na „Vrchoch“ a ďalšie menšie projekty. **Celkovo sme v roku 2023 preinvestovali takmer 1 milión eur. Touto cestou ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva, všetkým zamestnancom obce, občianskym združeniam, dobrovoľníkom a všetkým spoluobčanom za akúkoľvek mieru spolupráce – bez ochotných, zodpovedných a aktívnych ľudí by sme naše ciele naplňali veľmi ťažko.**

Vážení spoluobčania, do nového roka 2024 si dajme všetci predsavzatie, že nový bude rokom ozdravenia medzilľudských vzťahov a rokom zdravia všetkých obyvateľov našej obce. A preto Vám všetkým spoluobčanom, ako aj priaznivcom našej obce želim, aby ste v roku 2024 stretávali len usmiate ľudí, aby ste pocítili lásku svojho okolia a aby naša obec bola pre Vás vždy domovom, do ktorého sa budete s radosťou vracieť. **Želám Vám úspešný nový rok 2024.**

Ing. Tomáš Tóth, MBA – starosta obce

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

Vianočná výzdoba je tradíciou

Aké by to boli Vianoce bez vianočného stromčeka? Ten pred obecným úradom opäť pripravili členovia DHZ Poruba, ktorí sa postarali o jeho výzdobu aj osadenie. Krásny stromček tento rok darovala obci rodina Szibillová. Obec rozšírila vianočnú výzdobu aj o nové 3D vianočné svetelné figuríny, ktoré skrášlili priestor pred obecným úradom. Ďakujeme aj rodine Renčíkovej z Poruby za dar v podobe siluety sv. Rodiny, ktorá v čase Vianoc skrášľovala priestor na námestí pri našom kostole.

ĎAKUJEME za dar pre našu obec

Obyvateľ Poruby daroval obci automatický externý defibrilátor (AED). Takýto defibrilátor je navrhnutý tak, aby bol schopný automaticky analyzovať srdcový rytmus pacienta a určiť, či je potrebná defibrilácia. AED bude inštalovaný na verejnom priestranstve, ktorou je budova Hasičskej stanice pri Obecnom úrade v Porube, aby bol v čase nutnosti k dispozícii. Rešpektujeme, že darca žiada zostať v anonymite.

Starosta obce vyslovil darcovi aj jeho rodine pevné zdravie a úprimné poďakovanie v mene všetkých obyvateľov našej obce. Dobrí ľudia existujú. ĎAKUJEME!

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Nová webová stránka obce

V dnešnej dobe už len minimum ľudí nie je počítačovo zdatných a navštevovanie rôznych webových stránok je takmer dennou samozrejmosťou. Privítali sme zámer vytvorenia nového dizajnu oficiálnej webovej stránky našej obce. Nová stránka je prehľadná a riešená tak, aby všetky dôležité informácie boli dostupné každému návštevníkovi na jedno, maximálne dve kliknutia. Veríme, že na webe obce nájdete všetky potrebné informácie. Vyskúšajte: www.poruba.sk

Stromy a kry pri cestách v obci

Obecný úrad v Porube na základe stále sa množiacich sťažností dopravcov, zásobovania, zberovej spoločnosti, SSD a ďalších, žiada občanov, aby si odstránili presahujúce konáre zo svojich drevín (okrasné stromy, kríky, stromy a pod.), ktoré zasahujú do vozovky, ciest aj chodníkov. Presahujúce konáre poškodzujú vozidlá. Zároveň je potrebné odstraňovať aj porasty, ktoré rastú pod vedením elektrického vedenia, telefónnych a optických vedení na stĺpoch.

Dočkáme sa vyhliadkovej veže na Magure?

Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) má záujem vybudovať na vrchole Magury vyhliadkovú vežu. S iniciatívou výstavby objektu prišli zástupcovia obce Poruba v našom okrese. Dodávateľ a prác hľadá TSK cez verejnú súťaž. Náklady na výstavbu veže odhadla na takmer 620.000 eur a má byť financovaný z prostriedkov EÚ. Vyhliadkovú vežu chce krajská samospráva vybudovať v blízkosti vrcholového triangulačného bodu kóty Magura v nadmorskej výške 1141m, v pohorí Strážovské vrchy, v podcelku Malá Magura, vo vzdialenosti približne 6,5 km severozápadne od obce Poruba. Veža má stáť na pozemku vo vlastníctve štátu, ktorý spravujú Lesy SR a obec Poruba ho má v dlhodobom prenájme. Pôjde o samostatne stojaci objekt založený na hĺbkových základoch – mikropilótach. Nosnú časť bude tvoriť prútová konštrukcia z lepeného lamelového dreva – smreku. Pôdorys objektu bude štvorcový s rozmerom 5,78 krát 5,78 metra. Konštrukcia veže je po výške rozdelená na päť úrovní konštrukčnej výšky 4,5 m. Najvyšší bod stanovenej strechy je vo výške 27,7 m. Na najvyššej úrovni navrhol TSK vyhliadkovú plošinu vybavenú dvomi vyhliadkovými ďalekohľadmi a informačným systémom. Náklady na výstavbu objektu kraj odhadol na sumu takmer 620 tisíc eur bez DPH. Ako kritérium pre výber víťaza súťaže určil najnižšiu ponúknutú cenu. S výstavbou plánuje začať na jar 2024 a investíciu chce financovať z Operačného programu Slovensko. "Zámer výstavby vyhliadkovej veže na vrchole Magury vznikol ešte v roku 2012," spomenul pred časom starosta Poruby Tomáš Tóth, avšak v roku 2020, kedy opäť ožila táto myšlienka bolo potrebné kompletne prepracovať projektovú dokumentáciu v súlade s platnými technickými normami a doriešiť legislatívny rámec pre povolenie stavby, čo sa podarilo "ozrejmil starosta obce.

Ing. Tomáš Tóth. MBA

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

Evolúcia techniky v Porube

Obec Poruba získala z prostriedkov EÚ nenávratný finančný príspevok vo výške 320 000 €. Na úspešný projekt sme sa spýtali starostu obce Tomáša Tótha:

Pán starosta, čo bolo predmetom projektu?

Hlavným predmetom projektu bolo zvýšenie kapacity triedeného odpadu v obci Poruba. Od môjho nástupu do funkcie starostu som si stanovil jasné priority kam chcem našu obec posunúť v tejto oblasti. Naša obec pred piatimi rokmi zabezpečovala pre občanov minimum komunálnych služieb v oblasti odpadového hospodárstva zabezpečoval sa iba zber PET fliaš a skla. Raz ročne sa uskutočňoval zber veľkoobjemového odpadu.

Aká bola situácia pri Vašom nástupe a prečo ste sa rozhodli riešiť práve túto problematiku?

Keď som v decembri 2018 preberal úrad starostu obce, naša obec nedisponovala žiadnou komunálnou technikou – v garáži bol len fúrik a zlomená lopata. Počas piatich rokov sme získali nenávratné finančné prostriedky na nákup menšej komunálnej techniky, kosačky a malotraktora, to nám však nepostačovalo. Som nesmierne rád, že ku koncu roka 2023 sa nám podarilo úspešne ukončiť projekt financovaný z prostriedkov Operačného programu: Kvalita životného prostredia a získali sme nenávratné finančné prostriedky na obstaranie profesionálnej komunálnej techniky a kontajnerov. Novým technickým vybavením sa v mnohých oblastiach stávame sebestační, čo nám ušetrí aj finančné prostriedky z rozpočtu obce.

Akú techniku a vybavenie obec obstarala z poskytnutej dotácie?

Obec získala nasledovnú techniku: kolesový traktor, čelný nakladač s lyžicami, traktorový náves (vlečku), drviaci a miešací voz na konáre a krovie, úžitkové vozidlo, veľkoobjemové kontajnery a veľkokapacitné kontajnery.

-red-

Nepopulárny krok pre obyvateľov obce

Obec Poruba sa nevyhne zvýšeniu daní a poplatkov. Tento krok je nevyhnutný. Do hospodárenia obcí a miest v posledných rokoch zasiahli viaceré udalosti. Extrémny rast inflácie, energetická kríza, migračná kríza, nesystémové opatrenia vlády SR a legislatívna smršť, ktorá priniesla samosprávam povinnosti bez finančného krytia. Ak si chcú samosprávy plniť svoje povinnosti, rozvíjať sa a napredovať sú nútené zvyšovať miestne dane a poplatky. Dane z nehnuteľností zvyšovalo v roku 2023 tridsať percent samospráv. V roku 2024 ich bude zvyšovať ďalších 30%. Navýšenie sa v samosprávach pohybuje v rozmedzí 15 až 100 percent. V Porube sa dane v uplynulom období menili len z dôvodu legislatívnych povinností. Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad narastie z 29 na 35 eur. Tento poplatok za komunálny odpad je využívaný výhradne len na aktivity spojené s odpadovým hospodárstvom. Tieto peniaze nemôžu byť použité na nič iné, obec z neho nevytvára zisk ani rezervu.

-red-

Biologicky rozložiteľný odpad – BRO

Zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad formou kontajnera pri futbalovom ihrisku je do jarných mesiacov pozastavený. Žiadame občanov, aby na tento zber odpadu zo záhrad využili zatiaľ svoje domáce kompostéry.

O spustení zberu bude obecný úrad informovať na jar 2024.

SPOMIENKA NA MIKULÁŠA A VIANOCE

Sviatok sv. Mikuláša

Vianočné obdobie prináša neopakovateľnú atmosféru radosti a očakávania. V našej obci Poruba sme sa zišli na úžasnom bábkovom divadle s príchodom Mikuláša, ktoré bolo naozaj jedinečným zážitkom pre malých aj veľkých návštevníkov. Celý večer bol pre nás všetkých nezabudnuteľný a najmä pre naše najmenšie deti, ktoré mali možnosť stretnúť sa s Mikulášom osobne. Ich oči svietili radostou a údivom, a my sme mohli zažiť ten magický okamih, keď vianočné želania dostávajú tvár. Aj s odstupom času úprimne ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k nádhernému podujatiu. Naším sponzorom a obci Poruba, ktorí nezištným spôsobom prispeli k vytvoreniu vianočného balíčku pre každé dieťa. Taktiež ďakujeme všetkým dobrovoľníkom, bez ktorých by tento magický večer nemohol byť taký úspešný. Ešte raz si fotografiami pripomenieme krásne podujatie, aby sme vytvorili nezabudnuteľné spomienky pre naše deti.

-red-

S balíkmi plnými dobrôt a prekvapení, ktoré darovali naši úžasní sponzori potešili nielen naše deti v Porube, ale aj malých pacientov v nemocnici v Bojniciach. Ich úsmevy nám naplnili srdcia šťastím a presvedčili nás, že malým gestom môžeme priniesť veľkú radosť. Ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili a pomohli nám vytvoriť balíčky od Mikuláša pre tých, ktorí to najviac potrebujú a práve tento čas trávili v nemocnici. Kladné ohlasy boli uverejnené aj z nemocnice: „Mikuláš v sprievode anjela s láskou vstúpili do našej nemocnice, prinášajúc radostné chvíle a malé prekvapenia pre našich pacientov. Ďakujeme Občianskemu združeniu Rodičia z Poruby za ich dar v podobe mikulášskych balíčkov, ktoré rozžiarili oči detí a spríjemnili im pobyt v nemocnici.“

OZ Rodičia z Poruby

KULTÚRA

Úcta seniorom

V nedeľu 22. októbra 2023 sme si pri príležitosti MESIACA ÚCTY K STARŠÍM uctili našich seniorov bohatým kultúrnym programom a spoločným stretnutím v sále Kultúrneho domu v Porube. Starosta obce sa na úvod podujatia prihovoriť hosťom so slovami: „Milí seniori, želáme Vám hlavne pevné zdravie, šťastie a aby ste vždy pociťovali našu vďaku a úctu“. V kultúrnom programe účinkovali deti z MŠ Poruba. Pod vedením pani učiteľiek si pripravili pekné vystúpenie s básňami a pesničkami.

Mladé porubské talenty, ktoré navštevujú ZUŠ Bojnice z triedy dychových nástrojov pod vedením pána učiteľa Antona Pösa, predviedli svoje umenie v tradičných aj moderných melódiách. Prítomní si mohli zaspievať aj s našim domácim súborom Roveň. Predstavili sa s pásmom ľudových piesní pod taktovkou umeleckej vedúcej Dominiky Tisajovej, doprovod na akordeón Ivetka Marková. Za pomoc pri organizovaní podujatia a výzdobu priestorov starosta obce poďakoval členkám komisie kultúry Zdenke Weissovej a Lucii Čavajskej. Veríme, že sa všetci cítili spokojne a v dobrom zdraví sa opäť všetci zídeme na ďalšom kultúrnom podujatí.

-red-

Jedinečný porubský kalendár

Obec Poruba v spolupráci s OZ Trlica vydala na rok 2024 výnimočný kalendár, ktorý autorsky spracovala naša rodáčka Ing. arch. Eva Fitzelová. Kalendár tvoria jej zdigitalizované maľby rôznych známych i menej známych zákutí z Poruby. Veríme, že tým, ktorí si ho zakúpili prinesie potešenie a možno aj trochu nostalgie. Kalendár bol vydaný vo veľkosti A3 na zavesenie na stenu. Keďže je kalendár skutočne jedinečný, zapojili sme sa s ním do súťaže o najkrajší kalendár. Veríme, že nám prinesie úspech. Čas plynie, ale spomienky zostávajú.

-red-

Stretnutie jubilantov obce

Začiatkom mesiaca november prijal starosta obce Tomáš Tóth jubilantov našej obce, ktorí sa v roku 2023 dožili životného jubilea 70, 80, 90 a viac rokov. Seniori si spoločne zaspomínali na mladosť, zaspievali pár pesničiek s folkloristkou Lenkou Vaňovou z Nitr. Pravna.

Všetkým jubilantom ešte raz srdečne blahoželáme a prajeme hlavne pevné zdravie, šťastie, veselú myseľ a úctu od všetkých občanov.

-red-

MATERSKÁ ŠKOLA V PORUBE

Aktivita

V materskej škole boli počas roka 2023 zrealizované viaceré projekty spoločne s rodičmi detí. Rodičia pomohli revitalizovať školský areál kde bolo jazierko a po jeho poškodení bolo nahradené novými prvkami. Počas roka 2023 rodičia tiež pomáhali v areáli materskej školy s osadením vyvýšených záhonov a následnou výsadbou kvetov a bylín. Podieľali sa na jesennej brigáde na školskom dvore. Boli nápomocní pri realizácii pocitového chodníka. Deti sa vždy tešia, keď spolu s rodičmi realizujú tvorivé dielne. Každoročne naša MŠ spolupracuje s Radou rodičov pri organizovaní MDD na rôzne témy aj obľúbného detského maškarného plesu. Vďaka rodičom naše deti mali možnosť vidieť aj ukážky výcviku psov priamo v areáli MŠ. Počas jesenných dní sa konali tvorivé dielničky na zdobení tekvič. Aj tento rok spoločne rodičia s deťmi pripravili výzdobu na školskom dvore. V októbri deti roznášali do schránok svojim starým rodičom vlastnoručne vyrábané priania. Navštívili výcvik psov v Koši. Zbierali gaštany, piekli koláčiky a pripravovali ozdoby z čečiny k Vianociam. Nezabudnuteľným a milým prevkapaním pre deti bola návšteva vianočného Bojnického zámku.

MŠ Poruba

Vinšovníci na obecnom úrade

V stredu 13. decembra prišli starostovia obce a zamestnancami obecného úradu zavinšovať k vianočným sviatkom najmenší vinšovníci – deti z Materskej školy v Porube. Peknou piesňou a vinšom zapriali k blížiacim sa sviatkom všetko najlepšie a potešili zamestnancov krásnou ikebanou.

■ ČINNOSŤ MATERSKEJ ŠKOLY

■ Aktivity a kultúrne vyžitie detí

■ Maškarný ples pre deti

Čas ľudových zábav, hier, karnevalov a plesov v Porube aj tento rok odštartoval náš tradičný maškarný ples pre deti, ktorý už niekoľko rokov organizuje Rada rodičov pri MŠ. Neexistuje udalosť, na ktorej by bok po boku tancovali princezné s pirátmi, šašovia, čarodejníci, všakovaké zvieratká, superhrdinovia a všetci sa pri tom náramne zabávali. Tak to bolo aj v sobotu 13. januára 2024. Sálu kultúrneho domu zaplavila detská radosť, smiech a zábava. Aj tohtoročný maškarný ples pre deti bol plný fantázie a zahanbiť sa nenechali ani rodičia a pani učiteľky z materskej školy, ktorí tiež prišli v maskách. Sobotné popoludnie sa nieslo v znamení tanca, súťaží a skvelej nálady. Do tanca hral DJ Janko. Deti tancovali a bavili sa až do zotmenia. Aby masky všetko zvládli, bolo pre ne pripravené občerstvenie v podobe koláčikov, ktoré tak ako každý rok pripravila a venovala Cukrárenská výroba Juraj Rovný. vyvrcholením maškarného plesu bola bohatá tombola, v ktorej bolo takmer 50 cien. Jedna krajšia ako druhá. A aby ani jedna maska neostala smutná, že sa jej neušla výhra v tombole, každé dieťa na záver čakalo prekvapenie a sladká odmena. Lebo radosť v očiach detí a úsmev je tá najkrajšia a najlepšia odmena. Celý finančný výtťažok z tejto krásnej akcie bude použitý pre deti v MŠ Poruba. Chceli by sme sa touto cestou poďakovať všetkým sponzorom, ktorí sa nám postarali o bohatú tombolu, taktiež Rade rodičov pri MŠ Poruba, rodičom aj všetkým dobrovoľníkom za akúkoľvek mieru pomoci pri organizovaní tohto výnimočného podujatia pre naše deti. Práve vďaka vám všetkým sa môžeme každý rok stretnúť a potešiť tých najmenších. Všetkým sa nám veľmi páčilo a tešíme sa opäť o rok.

Lucia Čavojská

■ KULTÚRA

■ Svätomartinský lampášový sprievod

Svätomartinský lampášový sprievod sa v Porube stal peknou tradíciou. Aj keď počasie tento rok nebolo ideálne a podujatie sa konalo o týždeň neskôr ako bolo Martina v kalendári. Všetko ostatné sa uskutočnilo podľa programu. Krátkou trasou od obecného úradu prešli všetci účastníci sprievodu až k športovému areálu, kde ich čakal teplý čaj a malé občerstvenie. V úplnej tme si všetci pozreli dychberúcu ohňovú show v podaní sokoliarov Aquila z Bojníc. Celé podujatie pomohla zorganizovať kultúrna komisia a poslankyne OZ Zdenka Weissová, Evka Zajícová, Anka Zwillingová a členka komisie kultúry L. Čavojská, ktoré pripravili čaj a občerstvenie. Za technickú prípravu ďakujeme správcovi športového areálu Jozefovi Bilkovi st. s manželkou. Všetkým patrí poďakovanie za účasť a tešíme sa na stretnutie opäť v novembri 2024.

-red-

■ Porubské pastorále

Porubské pastorále do našej obce priniesli tú pravú vianočnú atmosféru 16. decembra. Dom kultúry praskal vo švíkoch návštevníkmi, ktorí prišli podporiť našich šikovných remeselníkov či hudobné talenty a vychutnať si výborný punč. Kultúrny program bol skutočne bohatý. Predstavili sa deti z DFS Kapsiarik, zo ZuŠ Bojnice žiaci dychových nástrojov a spevu, talentovaná speváčka z Poruby Martina Balážová a domáci spevácky súbor Roveň. Za pomoc pri organizovaní podujatia vyslovil veľké poďakovanie starosta obce poslankyniam obecného zastupiteľstva Zdenke Weissovej, ktorá celý večer podujatie aj moderovala, Evke Zajícovej, Hedke Szibillovej, Janke Tóthovej a poslancovi Stankovi Kurbelovi. V neposlednom rade aj predsedovi DHZ Poruba Tiborovi Lackovi, ktorý sa postaral o ozvučenie. Podujatie by sa neuskutočnilo bez Vás, obyvateľov, ktorým ďakujeme za krásnu účasť a tiež tým, ktorí prišli na podujatie a predstavili svoje vlastnoručne zhotovené diela a presvedčili nás, že máme v dedine šikovných remeselníkov. Veríme, že si čarovný večer všetci užili a spoločne sa tešili z dobrej nálady, ktorej bolo na rozdávanie. Vianočného punču bolo pripravených takmer 120 litrov a rozdal sa do poslednej kvapky. Úlohy hostiteľa sa ujal osobne starosta obce a išlo mu to veľmi šikovne. Punč chutil vynikajúco!

-red-

■ Šikovné ruky majstra kamenára

Miestny kamenár Vladimír Marko, rodák z Poruby, zachránil vzácny mramorový náhrobok v areáli kostola. Náhrobný kameň z bieleho mramoru bol na miesto inštalovaný v roku 1885, avšak pri silnom vetre zrútil a rozbil. Kamenár ho však zachránil a opäť inštaloval na svoje miesto. Kto bol Janos Tisay, ktorému patrí náhrobný kameň, ktorý bol na tú dobu veľmi vzácny? Odpoveď poskytol historik SNM a náš občan Erik Kližan: „Ján Tisaj (1810 – 1883) bol bohatý porubský roľník, s manželkou Annou rod. Škultéty (1813 – 1885) bývali v Porube, v dome so starým číslom 8. Mali aj sluhov. Z piatich detí sa dospelosti dožili dve, možno tri. Dcéra Mária (*1842) sa vydala za Tomáša Pračka. Syn Jozef Tisaj (1857 – 1943) sa v roku 1879 oženil s Máriou Pavlíčkovou. Títo mali osem detí, z ktorých štyri sa dožili dospelosti. Z nich vieme identifikovať tých, čo sú pochovaní na porubskom cintoríne: Ján Tisaj (1892 – 1970) – manželka Helena rod. Lacko a Valentin Tisaj (1893 – 1976) – manželka Augustína rod. Baláž. Ich potomkovia sú priamymi príbuznými manželov Jána a Anny Tisajovcov, pochovaných vedľa porubského kostola“. Majster kamenár Vladimír Marko obnovil aj kríž padlého partizána Gejzu Kováča, ktorý padol počas bojov v SNP v našom chotári.

-red-

■ Ľudia potrebujú našu pomoc

V piatok 1. decembra sa konal tretí organizovaný odber krvi v roku 2023. Do Poruby prišlo darovať krv 31 darcov. Privítali sme aj dvoch prvodarcov, čo organizátorov teší a smeruje k tomu, že osвета o darcovstve je dôležitá ako samotné darovanie, pretože každý jeden darca chráni život. Starosta obce Tomáš Tóth vyslovil poďakovanie za pomoc pri zorganizovaní odberu krvi predsedníčke miestneho spolku SČK Matke Gebrlínovej Čavojskej aj Mirke Kokuľovej, ktorá pre darcov pripravila ručne vyrobené srdiečka. Mobilný tím zdravotníkov NTS pracovisko Martin zabezpečil profesionálny a bezproblémový priebeh odberu ako aj empatický prístup k darcom. Náš spoluobčan Tibor Pieš z Poruby absolvoval svoj 140 odber. Ďakujeme.

■ INFORMÁCIE Z MATRIKY

Počet obyvateľov v Porube k 31.12.2023 bol 1358, z toho: muži 677, ženy 681. Do obce sa za rok 2023 prisťahovalo 20 obyvateľov a odsťahovalo sa 27 obyvateľov. Počet narodených detí za rok 2023 bol 9 a zomrelo 16 obyvateľov.

Úmrtia za obdobie október až december 2023.
V mesiaci október sme sa navždy rozlúčili:
s Františkom Murínom a Vierou Tisajovou,
v mesiaci november s Gizelou Mikulovou.

Z 3. PORUBSKEJ KAPSY

Dva porubské mlyny

Najstaršou svetskou (nie náboženskou) stavbou v Porube je mlyn. Dnes ešte môžeme vidieť jeho stavbu, no vo vnútri sa z pôvodného zariadenia zachovalo už iba málo. Hrubé kamenné obvodové múry toho však pamätajú naozaj veľa. V dedine, v ktorej sa všetci obyvatelia živilí roľníctvom, bol mlyn nevyhnutnosťou. Veď obilie, z ktorého najskôr odovzdali desiatok zemepánovi, pre svoje potreby potrebovali zomlieť. A na to slúžili mlyny s jedným alebo dvomi mlecími kameňmi, medzi ktorými sa obilie drvilo (mlelo) na múku. Už sme si spomínali, že Porubu v roku 1339 založil Konchlin, ktorý na jej územie doviedol osadníkov kolonistov. Za to dostal od správcu bojnického panstva, ktorému patrila zem, dedičné richtárstvo. Jednou z jeho výsad bolo aj slobodné čiže nezdanené postavenie a prevádzkovanie mlyna. Dedičný richtár ho naozaj na potoku postavil a jeho potomkovia a pokračovatelia aj prevádzkovali. Jeho viditeľné zvyšky ešte v roku 1933 spomínal dejepisec Peter Petic v monografii Poruba. Tzv. dolný mlyn stál na mieste zvanom u Filipov.

Aj bojnické panstvo, ktoré malo právomoc nad poddanými v Porube, si v obci postavilo mlyn, tzv. horný, ktorý poznáme aj dnes. Pre jeho potreby bol z potoka odrazený mlynský kanál – žľab, ktorý dodnes môžeme vidieť popri ceste zvanej Na žľaby. A tak najneskôr od konca 14. storočia pracovali v našej obci mlyny dva. Mlynár pracoval sám alebo so svojimi pomocníkmi, prípadne si vychovával dorast – tovarišov a učňov. Nevieame ako pracoval mlyn dedičného richtára, no bojnické panstvo si mlynára najímalo na jedno alebo viacročné zmluvy. V nich boli stanovené jeho pracovné povinnosti, suma prenájmu a ďalšie náležitosti, ktoré musel odovzdať alebo vykonať. Napríklad v roku 1614 mal ročne odovzdávať jednu sekeru a panstvu vychovať dvoch bravov. V čase vojny mal byť panstvu k dispozícii s vozom. V roľníckej Porube bol mlynár dlho jediným remeselníkom a keď nemlel, venoval sa tesárskemu opracovaniu dreva. V roku 1726, v snahe zvýšiť svoje príjmy z poddanských dedín, bojnickí zemepáni odkúpili od posledných porubských šoltýsov Juraja Valacha Kajana a Jána Valacha Baniara ich dedičné richtárstvo za 600 zlatých. Odvtedy prevádzkovali v obci dva mlyny. Z roku 1752 je záznam, že nájomcovia oboch porubských mlynov odvádzali ročne po 20 meríc triticales (kríženec pšenice a raži) a 42 a ½ merice ovsa. Merica mala objem 62 litov. Každý mlynár bol tiež povinný pre panstvo vykŕmiť jedného brava alebo v hotovosti zaplatiť 10 zlatých. Z roku 1817 poznáme mená nájomcov oboch mlynov: dolný mal v prenájme Juraj Matejička, horný Ondrej Sudra.

Plány rekonštrukcie mlyna z roku 1943

Mlyn v súčasnosti

Matejičkovci po štyroch rokoch odišli, no Sudrovci sa v Porube usadili natrvalo a po roku 1836 už neboli mlynármi ale roľníkmi. V rokoch 1908 – 1910 sa rodina z Poruby vysťahovala na Dolnú zem, do Lipovljan. Štefan Kupček, nájomca mlyna v rokoch 1837 – 1845, platil panstvu ročný nájom 30 zlatých a ďalších 20 ako náhradu povinných robôt za mlynársku a tesársku prácu. Mal povolené páliť i vlastnú pálenku. Za Antona Páleša, ktorý mlynárčil v Porube už v roku 1850, poznáme z roku 1869 aj popis mlyna a príslušenstva: okrem samotnej stavby s mlynským kanálom a náhonom bol súčasťou objektu aj mlynárov byt, ktorý tvorila izba, kuchyňa a komora, samostatná pivnica, maštal' a pajta. Vtedy bol mlyn ešte v prenájme. Niekedy vtedy Anton Páleš alebo jeho syn Ján (bol mlynárom v rokoch 1870 – 1879) mlyn od bojnického panstva odkúpili. O ďalších mlynároch už iba telegraficky. V rokoch 1881 – 1896 bol porubským mlynárom aj kováčom Anton Gramer so synmi. V obci žil aj potom, no v roku 1907 sa s rodinou vysťahoval do USA. Ďalšími mlynármi boli Jozef Vojtko, ktorý sa spomínal v rokoch 1919 aj 1930 a Jozef Bučko. V tom období bol mlyn už zmodernizovaný a prerobený na elektrický pohon s turbínou. Posledným porubským mlynárom od roku 1941 bol Jozef Gross. Zároveň prevádzkoval pílu a venoval sa aj kováčskemu remeslu. Po nútenej likvidácii remesiel a živností po roku 1948 symbolicky, po poltisícročí, doklepal mlynské koleso v Porube. Pokusy rodiny o obnovenie činnosti v mlyne po roku 1990 boli (zatiaľ) neúspešné. Preto ostali iba spomienky.

Erik Kližan

■ Z 3. PORUBSKEJ KAPSY

■ Prehádzka porubskými ulicami (2)

V priebehu rokov sa naša obec stala domovom aj viacerých rodín a obyvateľov, ktorí nepochádzajú z Poruby. Preto im nie sú vždy známe tradičné pomenovania častí obce, uličiek alebo stavieb, ktoré „starousadlíci“ bežne používajú v svojej komunikácii. Preto v sérii krátkych príspevkov si predstavíme tie najznámejšie.

DOBROTKE PAJTA. Súčasťou porubských gazdovských dvorov boli aj hospodárske stavby. Maštale slúžili na ustajnenie domácich zvierat, v sypárňach skladovali obilniny a humná, stodoly alebo pajty slúžili na uskladnenie objemových krmív (seno a slama) a tiež na uloženie náradia. V časoch, keď Porubu tvorila iba jedna ulica – dnešná hlavná cesta popri potoku Sielnica, mávali gazdovia svoje pajty za domom či za záhradami. Na týchto (a z tohto názvu) vznikla aj porubská ulica vedúca paralelne s hlavnou cestou: Záhumnie. Jednou zo stodôl alebo pájt, ktorá dala názov dôležitej križovatke, bola Dobrotke pajta. Pomenovanie dostala podľa rodiny Dobrotkovcov, ktorí boli jej staviteľmi. V Porube usadili na začiatku 20. storočia. Pôvodne pochádzali z Handlovskej doliny a prvý člen tohto rodu sa prisťahoval z Veľkej Čausy. Pajta, ktorú si na Záhumní postavili ako súčasť svojho domáceho hospodárstva, sa časom stala dôležitým orientačným bodom. Keď rodina prestala hospodáriť, pajta slúžila ako odkladací priestor. Ako neudržiavaná bola pred pár rokmi asanovaná. Jej pomenovanie sa medzi miestnymi obyvateľmi však natolko vžilo, že aj dnes sa dôležité križovanie ciest vedúcich viacerými smermi nazýva pri Dobrotke pajte. Pre pamätníkov aj na porovnanie uverejňujeme jej fotografiu i záber zo súčasnosti.

Erik Kližan

■ INFORMÁCIA PRE OBYVATEĽOV - MOBILNÁ APLIKÁCIA

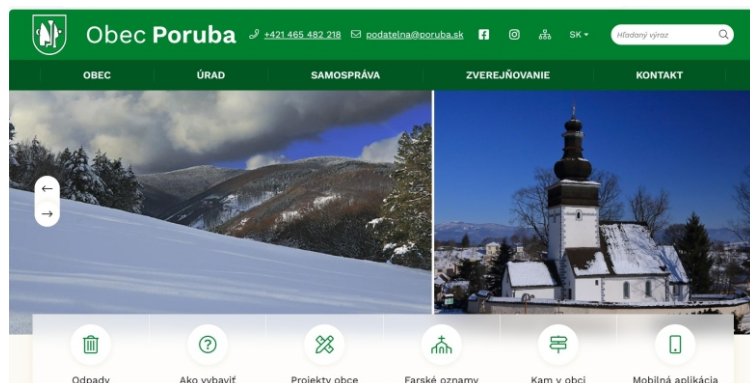
Sledujte informácie z webovej stránky našej obce v mobilnej aplikácii V OBRAZE, ktorá je tu pre Vás. Ak ju ešte nemáte stiahnutú, veľmi jednoducho a rýchlo si ju nainštalujete. Táto služba je pre všetkých občanov zdarma.

O čo ide a čo aplikácia dokáže? Pomocou tejto aplikácie môžete dostávať všetky aktuálne informácie z našich webových stránok priamo do svojich mobilných telefónov a tabletov. Aplikácia Vám prináša prehľad aktualít z nášho webu, upozorní Vás na novo vložené správy, dozviete sa včas o pripravovaných akciách, môžete si prehliadnuť fotografie alebo dokumenty zverejnené na úradnej tabuli. Na novú správu Vás upozorní notifikácia. Do aplikácie sa nemusíte registrovať, neposkytujete žiadne osobné údaje. Ako si aplikáciu stiahnuť?

Vo Vašom mobile si otvorte aplikáciu Obchod Play, App Store alebo HUAWEI AppGallery.

Do vyhľadávacieho okna zadajte názov „V OBRAZE“. Kliknite na Inštalovať. Po nainštalovaní kliknite na položku Otvoriť (povoliť oznámenia). Po otvorení pridajte nový subjekt. Po výbere subjektu sa dáta automaticky z webu nahrajú do mobilnej aplikácie. Aplikáciu si môžete stiahnuť aj cez QR kódy, ktoré nájdete na webovej stránke našej obce. Aké informácie v aplikácii nájdete? Aktuality, záznamy z úradnej tabule, pozvánky na akcie, fotogalérie.

Pre podrobnejší postup ako si aplikáciu nainštalovať kliknite na www.aplikaciavobraz.sk.

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

■ Ukončili sme najväčšiu rekonštrukciu miestnych komunikácií v histórii

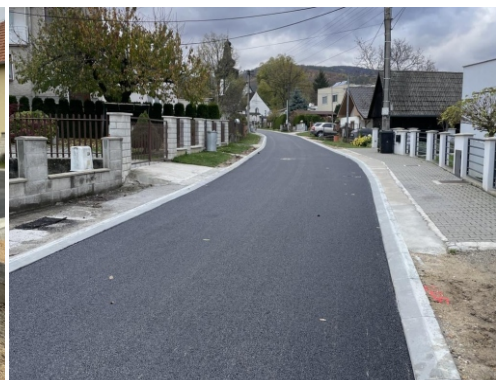
Stav miestnych komunikácií v Porube bol po realizácii verejnej kanalizácie v neudržateľnom stave. Poškodenia asfaltových krytov, krajníc a výtlkov boli enormné. Obecný úrad sa však už v čase realizácie verejnej kanalizácie pripravoval na tento stav a zabezpečil projektovú dokumentáciu vrátane stavebného povolenia na rekonštrukciu miestnych komunikácií v celkovej dĺžke 1,5 km.

Práce prebiehali počas štyroch mesiacov a komunikácie dostali úplne nový tvár. Rekonštruované úseky komunikácií boli zamerané a z oboch strán boli osadené betónové obrubníky. Z dôvodu havarijného stavu bolo zrekonštruovaných aj cca 300 m dažďovej kanalizácie. Kompletne bol zrekonštruovaný úsek od námestia pri kostole smerom k športovému areálu a odstránený bol aj dlhodobý problém – vysoký prejazd z námestia do križovatky na plynulý. Dnes už teda jazdíme v dobrých podmienkach a konečne môžu všetci k spokojnosti využívať novú asfaltovú cestu. Za spoluprácu ďakujeme spoločnosti DOSA Slovakia s.r.o., Vám občanom za trpezlivosť počas vykonávania prác a asfaltovania komunikácií. Obec Poruba pripravuje a má zámer pokračovať aj v rekonštrukcii ďalších úsekov miestnych komunikácií.

-red-

REKONŠTRUKCIA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÍ

■ ZAUJÍMAVOSTI

■ Cesta nie je parkovisko

Opakovane žiadame všetkých vodičov v obci Poruba, aby neparkovali svoje vozidlá na komunikáciách. Na hlavnej ceste platí zóna zákazu stáť a na miestnych komunikáciách platí to isté, pretože pri stáť musí zostať minimálne 3 m priestor na prejazd vozidiel, techniky, dopravcov a záchranárov. Komunikácia neslúžia na odstavenie vozidiel. Na parkovanie prosím využívajte svoje dvory a vlastné pozemky. Ak sa bude neustále opakovať porušovanie pravidiel cestnej premávky, budú priestupky nahlásené polícii. Zároveň žiadame občanov, aby v zimnom období sneh z dvorov nevyhadzovali a neukladali na komunikácie, ale upravili vo vlastnom dvore.

-red-

■ Občianske združenie HORNONITRIE

Posledným podujatím združenia v roku 2023 bolo varenie spoločnej kapustnice a vianočné trhy na námestí v Nitrianskom Pravne. Úlohy kuchárov sa zodpovedne zhostili starostovia deviatich členských obcí Občianskeho združenia Hornonitrie, ku ktorým patrili aj starosta z našej obce. K výbornej vianočnej nálade tohto dňa sa môžeme vrátiť aj prostredníctvom fotografií z vianočných trhov. Súčasťou kultúrneho programu bol aj spevácky súbor Roveň, ktorý prítomným zaspieval koledy. Ľudový jarmok remesiel a tradícií Hornonitria spolu so speváckou prehliadkou súborov členských obcí boli zrealizované aj s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja.

-red-

■ Vývoj miery nezamestnanosti

Útlm baníctva a s ním spojených priemyselných odvetví na hornej Nitre očakáva nárast počtu nezamestnaných v celom regióne. Ako sa vyvíjala situácia s počtom nezamestnaných v Porube počas roku 2023? Ku koncu roku bolo bez práce spolu 31 občanov, z toho 13 žien. Z celkového počtu boli dvaja so zdravotným postihnutím a dvaja čerství absolventi bez pracovných skúseností. Miera nezamestnanosti dosahovala 3,52% z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku. Spomedzi nich tvorili najväčšiu skupinu nezamestnaní vedení v evidencii úradu práce do 3 mesiacov (12 osôb) a od 4 do 6 mesiacov (9). Tri roky boli v evidencii dvaja obyvatelia a nad štyri roky traja obyvatelia. Z hľadiska veku bola najpočetnejšia skupina nezamestnaných občanov vo vekovej skupine 35 – 39 rokov (7) a 30 – 34 rokov (6). Vo vekovej kategórii do 20 rokov bol jeden nezamestnaný a nad 60 rokov dvaja. Prevažná väčšina nezamestnaných z Poruby mala ukončené úplné stredoškolské a odborné vzdelanie (28 uchádzačov) a dvaja boli s ukončeným vysokoškolským vzdelaním. Z hľadiska kvalifikácie boli najpočetnejšie skupiny uchádzačov o zamestnanie z radov pracovníkov v službách, v obchode a kvalifikovaní pracovníci a remeselníci. Krivka miery nezamestnanosti v našej obci v priebehu roka 2023 dosiahla dva vrcholy, a síce v marci s hodnotou 3,83% a v auguste s hodnotou 3,99%, naopak, najnižšie hodnoty sme zaznamenali v máji (2,83%) a v apríli (3,16%). Medziročne počet obyvateľov Poruby bez zamestnania poklesol o tri osoby. Z okolitých obcí bola miera nezamestnanosti na konci roku nižšia napríklad v Malinovej (2,76%), v Kanianke (3,01%), v Pravenci (3,14%) a v Lazanoch (3,30%). Vyššia bola v Nedožeroch – Brezanoch (4,18%). Miera nezamestnanosti v Porube 3,52% bola nižšia v porovnaní s priemerom okresu Prievidza, kde dosahovala 3,78 % i s priemerom Slovenska (3,84%).

(erk)

Naši žiaci pod vedením trénera Milana Adamčeka a Vladimíra Gebrlína mali veľmi úspešnú jesennú časť sezóny 2023/2024. Celkovo odohrali 11 zápasov, kde dokázali: 7 krát zvíťaziť (proti TJ Štart Krištál' Valaská Béla, TJ Slovan Zemianske Kostoľany, TJ Partizán Malinová, TJ Družstevník Horná Nitra Nedožery-Brezany, MTJ Pravenec, TJ Partizán Cigeľ a TJ Opatovce nad Nitrou – kontumačne), 2 krát remizovať (FK Hajskala Ráztočno, TJ Družstevník Diviacka Nová Ves), 2 krát prehrať (FK Bojnice, TJ Priehrada Nitrianske Rudno). V týchto zápasoch dosiahli 5. miesto s bodovým ziskom 23. V týchto zápasoch dokázali vsietiť loptu do brány súperu 43 krát a 8 krát padla lopta do našej brány, čo je najmenej zo všetkých tímov v žiackej kategórii U15.

Najviac gólov dali hráči: Lukáš Rarík (10), Samuel Balko (5), Šimon Gebrlín (5), Martin Bugár (5), Matúš Pieš (3), Timotej Kotúľ (3), Martina Mikulová (2), Samuel Lacko (2), Adam Gros (2), Dávid Čavojský (1), Andreas Jankech (1) a Marek Talaš (1). Žlté karty dostali: Samuel Lacko, Timotej Kotúľ a Matúš Pieš.

Úprimne ďakujeme všetkým žiakom za skvelú reprezentáciu klubu, tak isto trénerom za vzornú prácu a samozrejme rodičom, ktoré deti v tomto športe podporujú a fanúšikom, ktorí chodili povzbudzovať naše mladé talenty na zápasy. Tím teraz čaká zimná príprava, kedy sa budú snažiť zlepšiť svoje futbalové zručnosti. Do jarnej časti sezóny im prajeme veľa úspechov, aby bola minimálne tak úspešná ako táto jesenná.

TJ Magura Poruba

TJ Magura Poruba

POZVÁNKY NA KULTÚRNE PODUJATIA

Už o niekoľko dní opäť začnú **ZIMNÉ SLÁVNOSTI HORNONITRIA**. V tomto roku to bude jubilejný dvadsiaty ročník. Podujatiev spolupráci s Regionálnym kultúrnym centrom v Prievidzi a OZ Hornonitrie organizujú členské obce Hornonitria.

Pozývame Vás na tradičné oslavy folklóru, umeleckého kumštu našich majstrov remeselníkov a ľudových umelcov, aby sme si pripomenuli zvyklosti a tradície našich predkov, užili si fašiangy a spoločne sa pripravili na príchod veľkonočného obdobia. Podujatia sa uskutočnia v členských obciach združenia. Jedno zo zaujímavých podujatí sa bude konať aj v našej obci.

PRE HRIECHY SVETA UMUČENÝ dňa 16. marca 2024

v kostole sv. Mikuláša v Porube.

Bližšie informácie budú vyhlásené miestnym rozhlasom. Informácie nájdete aj na plagátoch a web stránkach obcí. Srdečne vás pozývame na všetky podujatia. Každé bude mať svoje čaro a ste srdečne vítaní.

Medzinárodný deň žien

OBEC PORUBA
POZÝVA VŠETKY ŽENY
NA CELOOBEČNÉ
OSLAVY

*Medzinárodného
dňa žien*

**2. MAREC 2024
(SOBOTA)
15:00 h
SÁLA KD PORUBA**

HOŠŤ: FS KOŠOVAN Z KANIANKY

20.
**ZIMNÉ
SLÁVNOSTI
HORNONITRIA**

**OTVORENIE SLÁVNOSTÍ
SLAMA PREMILÁ**
2/2 Nitrianske Pravno
vernisáž výstavy slamienkarov

**ZIMNÉ SLÁVNOSTI
FOLKLÓRU**
3/2 Pravenec
programy folklórnych kolektívov
hornej Nitry s ľudovou veselnicou

**PAMÄTNICA JOZEFA
STREČANSKÉHO**
17/2 Poluvsie
XXIII. ročník súťažnej prehliadky
inštrumentalistov – neprofesionálnych
interpretov ľudovej piesne

**MAJSTRI PRAVNIANSKEJ
DOLINY**
24/2 Nedožery-Brezany
jarmok tradičnej ľudovoumeleckej výroby

SÚZVUKY
3/3 Tužina
prezentácia speváckych skupín obcí
Hornonitria s nemeckou národnosťou

**PRE HRIECHY SVETA
UMUČENÝ**
16/3 Poruba
Koncert duchovnej hudby pôstneho
obdobia

DEŇ DETSKÉHO FOLKLÓRU
17/3 Malinová
programy detských folklórnych súborov
z obcí pravnianskej doliny spojený
s tradičným vynášaním Moreny

RKC
H
U
Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi
v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja
OZ Hornonitrie a obce pravnianskej doliny
Hlavný partner podujatia Fond na podporu umenia
Projekt sa koná pod záštitou starostov obcí pravnianskej doliny

- * **2.2.2024** OTVORENIE ZIMNÝCH SLÁVNOSTÍ – výstava úžitkovej a dekoratívnej tvorby slamienkárov v priestoroch OcÚ Nitrianske Pravno. Výstava potrvá až do 17.3.2024.
- * **3.2.2024** ZIMNÉ SLÁVNOSTI FOLKLÓRU, Obecný dom v Pravenci.
- * **17.2. 024** PAMÄTNICA JOZEFA STREČANSKÉHO – Kultúrny dom v Poluvsí.
- * **24.2.2024** MAJSTRI PRAVNIANSKEJ DOLINY – ľudovoumelecká výroba, sála OcÚ v Nedožeroch-Brezanoch.
- * **3.3 2024** SÚZVUKY – program speváckych skupín spolkov Karpatských Nemcov, Kultúrny dom v Tužine.
- * **16.3.2024** PRE HRIECHY SVETA UMUČENÝCH – koncert duchovnej hudby, Kostol sv. Mikuláša v Porube.
- * **17.3. 2024** DEŇ DETSKÉHO FOLKLÓRU podujatie spojené s vynášaním Moreny, Partizánsky dom v Malinovej.

„Z porubskej kapsy“, noviny obyvateľov obce Poruby, vydáva obec Poruba, sídlo: Obecný úrad, 972 11 Poruba č. 95, IČO: 00 318 426. Reg. číslo: EV 6119/23/PT, ISSN 2730-1001. Nepredajné. Redakčná rada: Ing. Tomáš Tóth, Ing. Erik Kližan, Mgr. Adriana Horinková. Grafická úprava: Mária Luprichová. Náklad 550 ks, štvrtročník. Príspevky do novín môžete doručiť na adresu: podatelna@poruba.sk, tel. č.: 046/5482004. Tlač: Lipoprint, s.r.o. Prievidza. Redakčná rada si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov.